

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **D. K.**
bytem X
zastoupena Mgr. Lukášem Vernerem
advokátem se sídlem Náměstí republiky 5, 746 01 Opava

proti
žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**
se sídlem Žerotínovo náměstí 3, 601 82 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2021, č. j. JMK 67149/2021, sp. zn. S-JMK 40241/2021 OSPŽ,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobkyně *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Správní orgány uznaly vinu žalobkyně ze spáchání přestupku. Úmyslně podle nich uvedla nesprávné údaje o ztrátě synova občanského průkazu brněnskému magistrátu. Uložily jí za to pokutu ve výši 100 Kč. Žalobkyně především namítá, že nejednala úmyslně. Krajský soud níže posoudí, zda tak namítá důvodně.

II. Skutkové okolnosti a rozhodnutí správních orgánů

2. Magistrát města Brna („magistrát“) rozhodnutím ze dne 17. 2. 2021, sp. zn. OSC/TP/PŘ/20/2 („rozhodnutí magistrátu“), uznal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku proti pořádku ve státní správě podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích.
3. Podle tohoto ustanovení se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že úmyslně uvede nesprávný nebo neúplný údaj správnímu orgánu anebo mu požadovaný údaj zatají nebo uvede nesprávný anebo neúplný údaj v čestném prohlášení u správního orgánu.
4. Uvedeného přestupku se žalobkyně dopustila tím, že dne 31. 7. 2020 v blíže nezjištěné době na odboru správních činností Magistrátu města Brna „oznámila ztrátu občanského průkazu svého nezletilého syna I. B., nar. X, č. OP X, jenž byl vydán a následně měl výhradně ve svém držení otec dítěte I. B., aniž by si u něj ověřila skutečný stav věci, že ke ztrátě nedošlo, a v důsledku takto uvedených nepravdivých údajů byl občanský průkaz nezletilého I. B. zneplatněn.“ Za tento přestupek uložil magistrát žalobkyni pokutu ve výši 100 Kč.
5. Magistrát zahájil řízení na základě informace od pana B., bývalého partnera žalobkyně a otce jejího dítěte. Ten uvedl, že začátkem července 2019 požádal o vydání občanského průkazu pro svého syna kvůli dovolené v Chorvatsku. Žalobkyně mu totiž odmítla půjčit synův cestovní pas. O vydání občanského průkazu ji neinformoval. Měl ho ve svém držení pouze on. Koncem července 2020 mu žalobkyně e-mailem oznámila nejprve změnu údaje o místě trvalého pobytu jejich syna. A poté ho informovala, že požádala o vydání nového občanského průkazu pro syna. Z mailových příloh plynulo, že dne 31. 7. 2020 oznámila ztrátu předchozího občanského průkazu jejího syna. Tato skutečnost se ale nezakládá na pravdě. Ke ztrátě občanského průkazu syna nikdy nedošlo. Po celou dobu jej měl v držení pak B. Na základě informace o jeho zneplatnění jej odevzdal.
6. Žalobkyně při podání vysvětlení uvedla, že se svým bývalým partnerem momentálně vede soudní spor ohledně péče o syna. Jsou kontaktu pouze prostřednictvím e-mailů. Nikdy jí neodpovídá. *Skutečnost, že pan B. požádal o vydání občanského průkazu pro jejich syna, ví od syna, který jí to řekl o prázdninách 2019 spolu s tím, že byl s otcem v Chorvatsku.* Pan B. ji neinformoval, že se chystá na dovolenou se synem. Ani od ní nežádal cestovní doklad, který žalobkyně má a v případě potřeby by mu jej předala. Koncem července 2020 se dostavila na magistrát s cílem zažádat o změnu trvalého pobytu pro sebe i syna. *Předpokládala, že bude potřebovat synův občanský průkaz, a proto syna požádala, aby jí doklad od otce přinesl. Syn jí na to sdělil, že občanský průkaz je asi ztracený.* Podrobnosti neuvedl. Žalobkyně pana B. za účelem ověření této skutečnosti nekontaktovala. Pracovnice na přepážce žalobkyni sdělila, že k přehlášení trvalého pobytu bude synův občanský průkaz potřebovat. Žalobkyně však považovala podle synova sdělení jeho občanský průkaz za ztracený. Ohlásila proto ztrátu dokladu na příslušném oddělení magistrátu. Následně se vrátila na ohlašovnu, kde změnu jejího i synova trvalého pobytu zaevidovali. Poté požádala o vydání nového občanského průkazu pro syna. O jeho vydání informovala pana B.
7. V průběhu později nařízeného ústního jednání magistrát žalobkyni vyslechl. Uvedla, že *před návštěvou úřadu neověřovala podmínky, které bylo třeba splnit pro změnu údaje o místu trvalého pobytu syna.* Vzala synův rodný list, nájemní smlouvu a s informací, že je

synův občanský průkaz asi ztracený, se dostavila na ohlašovnu. Skutečnost, zda je synův občanský průkaz skutečně ztracený u otce dítěte neověřila. Ani se o to z důvodu nefungující komunikace s ním nepokusila. Při ohlášení ztráty občanského průkazu syna uvedla do oznámení doslova „pravděpodobně srpen 2019, naposledy použit při cestě na dovolenou, následně nelze nalézt.“ *Skutečnost, že má syn vydaný občanský průkaz věděla, a to vzhledem k tomu, že byl s otcem na dovolené v zahraničí, což jí syn sdělil po návratu z dovolené. Předpokládala, že vycestovat mohl na nějaký doklad a o cestovní pas ji otec dítěte nepožádal.* Změna jejího trvalého pobytu proběhla na ohlašovně bez problémů. U syna, jak předpokládala, bylo nutné doložit občanský průkaz, který u sebe neměla. Změnu pobytu tedy u něj neprovedla. Následně se žalobkyně zkontaktovala a poradila se svým zmocněncem Mgr. J. Poté se vrátila na ohlašovnu. Nepamatuje si ale přesně, co pracovníci řekla. Ta ji poslala na oddělení ztrát občanských průkazů. Následně se žalobkyně vrátila na ohlašovnu, která změnu trvalého pobytu syna zaevidovala.

8. Magistrát dále vyslechl dva svědky – pana B. a H. K., která se žalobkyní vyřizovala změnu trvalého bydliště.
9. Svědkyně K. uvedla, že pracuje na přepážce, kam chodí klienti, kterým mění údaj o trvalém pobytu, přijímá žádosti o zrušení trvalého pobytu a poskytuje údaje z evidence obyvatel. Tuto práci vykonává od roku 2016. Denně obslouží asi 20 klientů. Přihlášení nezletilého I. B. si pamatovala, neboť žalobkyně jednala nestandardně. Když se žalobkyně ptala, zda má její syn občanský průkaz, odpověděla, že nemá. Při následné lustraci v Czech Pointu, kde jsou údaje o osobě, svědkyně zjistila, že dítě občanský průkaz má. Jakmile to sdělila žalobkyni, dlouho mlčela. Svědkyně nevěděla, jestli tomu žalobkyně rozumí. Informaci jí proto zopakovala, protože bez občanského průkazu nelze trvalý pobyt změnit. *Žalobkyně se divila, že syn má občanku, a pak pronesla, že „asi otec dítěte“.* Podle svědkyně to nebývá obvyklé, aby rodič nevěděl, že jeho dítě má občanský průkaz. Že by matka nevěděla o občanském průkazu svého dítěte, se jí za celý rok nestalo. Žalobkyni proto informovala, že situaci je potřeba řešit na příslušném oddělení občanských průkazů. Nabídla jí, že až situaci s občanským průkazem vyřeší, může se k ní vrátit a vezme ji přednostně. Žalobkyně se následně vrátila s potvrzením o ztrátě synova občanského průkazu. To svědkyni stačilo, aby změnu trvalého pobytu provedla. Tím jejich jednání skončilo. Ztrátu občanského průkazu s žalobkyní neřešila, není to v její kompetenci.
10. Svědek B. ve své výpovědi plně odkázal na své podání, které učinil u magistrátu dříve. Jeho vztah se žalobkyní označil za negativní. Vůbec spolu nekomunikují. Zopakoval, že o vydání občanského průkazu pro syna žádal kvůli dovolené. Žalobkyni žádal o cestovní pas. Nedala mu jej. Aby mohl se synem vycestovat, tak požádal o vydání občanského průkazu. Měl ho ve svém držení pouze on. Žalobkyni o tom neinformoval. Předpokládal, že věděla, že byli na dovolené. Jistě se to dověděla od jejich syna. Se žalobkyní komunikuje pouze přes e-mail nebo prostřednictvím právníka, přes syna ne. Syn věděl, že má vydaný občanský průkaz. Byl fyzicky u podání žádosti. S tímto dokladem vyjeli jednou na dovolenou. Syn se jinak o svůj občanský průkaz nezajímal, ani dodatečně.
11. Magistrát dovodil, že žalobkyně jednala v nepřímém úmyslu. O tom, že syn má vydaný občanský průkaz, věděla díky tomu, že byl na dovolené s otcem. Oficiálně jí tuto informaci potvrdila pracovnice ohlašovny při ohlášení změny trvalého pobytu. Způsob, jakým se tuto informaci dozvěděla, je však nepodstatný. Důležité je, že poté, co jí syn

informoval o údajné ztrátě svého občanského průkazu, si tuto informaci neověřila. O pravdivosti jeho sdělení nepochybovala, přestože lze s ohledem na jeho věk konstatovat, že nezletilý nepožívá plnohodnotné mravní a rozumové vyspělosti. Žalobkyně proto neměla považovat sdělenou informaci za jednoznačně pravdivou, ale ji měla ověřit u otce. Podle magistrátu je ze skutkových zjištění zřejmé, že žalobkyně měla aktivní volní vztah ke způsobenému následku. Způsobení následku však nebylo jejím přímým cílem. Tím bylo přehlášení dítěte na jinou adresu. Musela však být srozuměna s tím, že realizace jejího cíle – přehlášení dítěte na jinou adresu bez jeho OP – předpokládá možné způsobení následku předvídaného zákonem podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o některých přestupcích. Způsobený následek byl nechtěným, pouze vedlejším následkem jejího jednání. S nímž se však srozuměla. Nemohla tedy počítat s žádnou konkrétní okolností, která by nastala a mohla zabránit následku, který musela mít na mysli jako následek možný. Tedy skutečnosti, že díky neproověřené informaci synův občanský průkaz nebude ztracený a její tvrzení tak bude nepravdivé.

12. Proti rozhodnutí magistrátu se žalobkyně neúspěšně odvolala. Mimo jiné namítala, že magistrát neprokázal, že by jednala zaviněně, že byl podjatý a že postupoval nesprávně při výpovědi svědka. Žalovaný o odvolání rozhodl dne 5. 5. 2021 pod č. j. JMK 67149/2021, sp. zn. S-JMK 40241/2021 OSPŽ („rozhodnutí žalovaného“). Výroky I. a II. formulačně změnil výrok rozhodnutí magistrátu o správním trestu a nákladech řízení. Výrokem III. jeho rozhodnutí potvrdil a odvolání zamítl.
13. Žalovaný se ztotožnil se závěry magistrátu o úmyslném jednání žalobkyně. Při posuzování mezi vědomou nedbalostí na straně jedné a nepřímým úmyslem na straně druhé je třeba hodnotit, zda důvody, pro které žalobkyně spoléhá, že následek nezpůsobí, mají charakter dostatečných důvodů. Za ty lze považovat jen takové důvody, které v konkrétním případě sice nejsou způsobilé zabránit následku, v jiné situaci a za jiných podmínek by však již reálně mohly. Žalobkyně v ryze osobním zájmu, tj. zájmu na přehlášení trvalého pobytu dítěte, vědomě podstoupila riziko, že nahlášením nepravdivých (neověřených) údajů způsobí následek. Způsobení takového následku (zákonem chráněný zájem) nebylo jejím přímým cílem, neboť sledovala svým záměrem cíl jiný (přehlásit trvalý pobyt nezletilého syna). Přitom však musela vědět, že realizace takového cíle předpokládá možné způsobení – byť vedlejšího – následku, s nímž se srozuměla.
14. K námitce podjatosti, kterou žalobkyně opřela o to, že matka svědka je zastupitelkou města Brna, uvedl, že pro vyslovení námitky podjatosti může stačit určitá pochybnost či pojaté podezření. Avšak tyto „obavy“ musí být řádně dokladovatelné a přesvědčivým způsobem obhajitelné. Nemohou zůstat v obecné rovině konstatování, které nestojí na reálném základě. Žalobkyně přitom nic bližšího neuvedla. Vznesené námitce podjatosti proto nelze přikládat relevanci. Nadto žalovaný dodal, že pokud měla žalobkyně pochybnosti o nepodjatosti úřední osoby oprávněné k vedení řízení na I. stupni, měla uplatnit námitku podjatosti, jakmile se o důvodech podjatosti dozvěděla.
15. K námitce, že se magistrát nevypořádal se sdělením svědka, který při ústním jednání odmítl vypovídat na jakékoliv dotazy kladené mu zmocněncem žalobkyně, žalovaný uvedl, že z protokolu o ústním jednání vyplývá, že svědek odmítl vypovídat pouze na ty otázky zmocněnce obviněné, které by nesouvisely s oznámením ztráty občanského průkazu. V závěru protokolu je sice zaznamenáno, že svědek odmítá odpovídat na jakékoliv dotazy

zmocněnce, toto sdělení však následovalo po sérii otázek, které nesouvisely s projednávanou věcí. Nelze proto dojít k závěru, že by svědek podal u ústního jednání neúplnou svědeckou výpověď.

III. Obsah žaloby

16. Žalobkyně namítá, že správní orgány nesprávně posoudily její zavinění. Nejednala úmyslně. Nesouhlasí zejména s posouzením naplnění vědomostní složky. Tu magistrát dovodil z toho, že ji o možnosti porušení chráněného zájmu předem poučil a že s tímto porušením měla být smířena. Toto srozumění pak podle magistrátu plyne ze skutečnosti, že se žalobkyně nespojila s otcem jejího syna, aby ověřila, zda se synův občanský průkaz skutečně ztratil. Žalobkyně však s ohledem na své předchozí skutečnosti nemohla očekávat, že by otec na její případnou žádost reagoval. Zkoušet jej kontaktovat by proto bylo zbytečné. Odkázala v této souvislosti na rozsudek Krajského soudu v Brně ve věci svěření syna do její péče. Z tohoto rozsudku plyne, že rodiče nejsou schopni se dohodnout na elementárních aspektech života nezletilého syna a naprosto ignorují vzájemné žádosti a přání. S odkazem na § 31 a 32 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník žalobkyně tvrdí, že neměla důvod nevěřit tvrzení svého syna o ztrátě občanského průkazu.
17. Magistrát se také nesprávně snažil dovodit aktivní volní vztah žalobkyně k jejímu jednání. Tento postup ale není správný, jelikož složka vůle u zavinění z nedbalosti chybí a není ji tedy ani možné prokazovat. To, že vůlí žalobkyně byla změna trvalého pobytu jejího syna, nemá žádný vztah k tomu, že by žalobkyně chtěla nebo mohla mít srozumění s možností ohrožení chráněného zájmu. Stejně tak není možné dovozovat ani srozumění žalobkyně s možností, že spáchá přestupek, pokud postupuje podle tvrzení svého syna, kterému důvěřuje. Žalobkyně měla důvodné podezření, že se občanský průkaz jejího syna ztratil. Měla povinnost chránit jeho zájmy a tuto ztrátu nahlásit úřadům. Nelze tvrdit, že by jednala úmyslně.
18. Další námitka se týká postupu magistrátu při výslechu svědka. Výslech pana B. byl jedním z hlavních důkazů, ze kterých magistrát vyšel. Žalobkyně mu prostřednictvím svého zástupce položila 13 otázek. Na osm z nich však odmítl odpovědět. Přestože měla další dotazy, svědek sám ukončil výslech a odmítl na ně odpovídat. Magistrát to pouze zaprotokoloval. Svědek sice má právo odmítnout výpověď, ale pouze z důvodů předvídaných v § 55 správního řádu. Tuto námitku žalobkyně vznesla již v podaném odvolání. Žalovaný na to reagoval tak, že se svědek odmítal vyjadřovat pouze k nesouvisejícím otázkám. S tím žalobkyně nesouhlasí. Položené otázky se týkaly vztahu svědka a žalobkyně a způsobu jejich komunikace. Pro prokázání úmyslu žalobkyně je to klíčové. Z takto neúplné výpovědi magistrát neměl vycházet. V důsledku svého postupu neúplně zjistil skutkový stav.
19. Předmětem poslední námítky je podjatost magistrátu. Matka pana B. je zastupitelkou města Brna. Proto má žalobkyně důvodné podezření na podjatost. Ta se projevila při výslechu dotyčného. Magistrát nebránil práva žalobkyně na pokládání otázek svědkovi. Místo toho mu umožnil výslech ukončit.

IV. Vyjádření žalovaného

20. Žalovaný poukázal na to, že žalobkyně uplatňovala stejné námitky již v odvolání. Odkázal proto na odůvodnění svého rozhodnutí, ve kterém se s těmito námitkami vypořádal.
21. K námitce týkající se zavinění žalovaný setrval na tom, že žalobkyně neměla vycházet pouze ze sdělení jejího syna. Odkázal na rozsudek krajského soudu týkající svěření nezletilého do péče, ve kterém soud konstatoval, že nezletilý absolutně nesplňuje předpoklady pro to být plnohodnotným žákem 3. třídy základní školy a je proto nanejvýš vhodné, aby navštěvoval speciální školu. Z rozsudku také plyne, že syn žalobkyně trvale čelil psychickému tlaku ze strany rodičů, jejichž vzájemný vztah byl velmi konfliktní, přičemž si tuto psychickou zátěž neuvědomoval.
22. Pokud jde o námitku ohledně nesprávného postupu při výslechu svědka, žalovaný dodal, že svědek odmítl vypovídat pouze na nesouvisející dotazy. Nelze tvrdit, že by jeho výpověď byla kvůli tomu neúplná. Pro prokázání úmyslu bylo podstatné, že žalobkyně si informaci o pravděpodobné ztrátě synova občanského průkazu nijak neověřila, ač věděla, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem. A pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byla srozuměna.

V. Posouzení věci krajským soudem

23. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s. ř. s.“) v zákonné lhůtě (§ 72 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud rozhodl bez jednání. Obě strany s tím souhlasily.
24. Žaloba *není důvodná*.

Zavinění žalobkyně

25. Přestupek podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o některých přestupcích lze spáchat pouze úmyslně. *Posouzení formy zavinění má proto zásadní význam pro vznik přestupkové odpovědnosti žalobkyně.* Podle správních orgánů žalobkyně jednala v nepřímém úmyslu. Žalobkyně s tímto hodnocením nesouhlasí.
26. Zavinění se obecně definuje jako psychický vztah pachatele k vlastnímu protiprávnímu jednání. Tento vztah se vyjadřuje buď jako přímý nebo nepřímý úmysl nebo jako vědomá či nevědomá nedbalost. Podle § 15 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky pachatel spáchá přestupek úmyslně, jestliže (a) chtěl svým jednáním porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem (přímý úmysl), nebo (b) *věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, a pro případ, že jej poruší nebo ohrozí, s tím byl srozuměn* (nepřímý úmysl). Z nedbalosti ho podle § 15 odst. 3 téhož zákona spáchá, jestliže (a) věděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tento zájem neporuší nebo neohrozí (vědomá nedbalost), nebo (b) nevěděl, že svým jednáním může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem, ač to vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům vědět měl a mohl (nevědomá nedbalost).
27. Nesprávný údaj, který žalobkyně uvedla správnímu orgánu, a který vedl k vyvození její odpovědnosti za přestupek, spočíval v oznámení ztráty občanského průkazu jejího nezletilého syna. Pro posouzení přestupkové odpovědnosti žalobkyně přitom není

rozhodující, zda skutečně došlo ke ztrátě občanského průkazu. *Podstatné je, zda žalobkyně věděla o tom, že se občanský průkaz ve skutečnosti neztratil, a přesto jeho ztrátu ohlásila.*

28. Žalobkyně tvrdí, že se o ztrátě občanského průkazu se dozvěděla od svého syna koncem července roku 2019. Správní orgány tuto skutečnost nerozporovaly. Jednání žalobkyně v nepřímém úmyslu dovozovaly z toho, že informaci od nezletilého syna žalobkyně nijak neověřila. A jako pravdivou ji prezentovala správnímu orgánu při ohlášení ztráty občanského průkazu.
29. Krajský soud souhlasí s hodnocením správních orgánů, že žalobkyně jednala v nepřímém úmyslu. Pokud totiž na základě neověřené informace od svého syna, že jeho občanský průkaz, je *pravděpodobně* ztracený, jeho ztrátu oznámila příslušnému úřadu, nemohla vědět, zda je informace o ztrátě občanského průkazu pravdivá nebo ne. Z její výpovědi přitom plyne, že se ohledně ztráty synova občanského průkazu nesnažila zjistit bližší informace ani od něj samotného a spokojila se pouze s kusou a obecnou informací o jeho ztrátě. Předtím, než ztrátu ohlásila, však měla vyhodnotit, zda a do jaké míry je tato informace hodnověrná. A měla se ji pokusit ověřit u otce jejího syna. Na uvedeném nic nemění ani špatný vztah žalobkyně s otcem jejího syna. Byť je komunikace mezi nimi vysoce problematická, je zřejmé, že určité omezené komunikační kanály mezi nimi existují. Žalobkyni objektivně nic nebránilo v tom, aby se na svého bývalého partnera obrátila alespoň prostřednictvím e-mailu. Pokud však žalobkyně na základě neověřené a obecné informací od syna ohlásila ztrátu jeho občanského průkazu, je zjevné, že *jí bylo lhostejné, zda je tato informace pravdivá nebo ne.* A pro případ, že by pravdivá nebyla, se s tím srozměla. Jednala proto v nepřímém úmyslu, jak správně dovodily správní orgány.
30. Pokud by žalobkyně natolik uvěřila sdělení jejího syna o ztrátě občanského průkazu, jak tvrdí ve své žalobě, krajský soud by považoval za logické, aby ztrátu občanského průkazu ohlásila neprodleně po tomto zjištění, jak jí ostatně ukládá zákon [srov. § 14 odst. 1 písm. b) zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění do 1. 8. 2021]. *Místo toho tak učinila až poté, co se ukázalo, že chybějící občanský průkaz jejího syna je překážkou pro změnu místa jeho trvalého pobytu.* Její postup tak svědčí o tom, že ohlášení ztráty občanského průkazu využila pouze jako snazší cestu ke změně místa synova trvalého pobytu, aniž by jí záleželo na tom, zda se občanský průkaz skutečně ztratil.
31. Nad rámec krajský soud dodává, že na rozdíl od správních orgánů má pochybnosti o tom, kdy se žalobkyně ve skutečnosti dozvěděla o tom, že její syn vůbec má vydaný občanský průkaz. Z výpovědi svědkyně K., kterou lze v této věci považovat za jedinou nestrannou osobu, totiž spíše plyne, že se žalobkyně se o existenci synova občanského průkazu dozvěděla teprve v souvislosti s ohlášením změny adresy trvalého bydliště. Nikoliv již v roce 2019, jak tvrdila ona sama. V takovém případě by však nebyla pravda, že ji syn již dříve informoval o ztrátě občanského průkazu. I za těchto okolností by však žalobkyně jednala minimálně v nepřímém úmyslu. Závěry správních orgánů ohledně úmyslného jednání žalobkyně jsou proto tak jako tak správné.
32. Za těchto okolností je její námitka, podle které správní orgány neprokázaly její úmyslné zavinění, nedůvodná.

Postup při výslechu svědka

33. Žalobkyně dále namítá procesní pochybení magistrátu spočívající v tom, že svědku B. při výslechu umožnil neodpovídat na dotazy zmocněnce žalobkyně. V důsledku toho magistrát podle žalobkyně nemohl řádně zjistit skutkový stav.
34. Podle § 82 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky mají účastníci řízení právo klást svědkům otázky. Každý, kdo není účastníkem řízení, má podle § 55 odst. 1 správního řádu povinnost vypovídat jako svědek; musí vypovídat pravdivě a nesmí nic zamlčet. Tato povinnost neplatí, pokud tomu brání některý ze zákonem stanovených důvodů (utajované informace, mlčenlivost, zákaz sebeobviňování).
35. Aby však svědek měl povinnost odpovídat na otázky položené účastníkem řízení, musí být relevantní k projednávanému případu. Žalobkyně tvrdí, že dotazy jejího zmocněnce, na které svědek odmítl odpovídat, byly klíčové pro prokázání úmyslu žalobkyně. Žalovaný naopak tvrdí, že nikoliv.
36. Krajský soud dává za pravdu žalovanému. Magistrát již během výslechu svědka B. upozornil zmocněnce žalobkyně, že dotazy, které podkládá, nesouvisí s předmětem řízení. Zmocněnec ale trval na tom, že otázky položí. Tyto dotazy však skutečně neměly relevantní pro posouzení odpovědnosti žalobkyně za přestupek. Týkaly se vesměs vztahu mezi žalobkyní a panem B. To, že vztah mezi nimi je problematický a nedokáží spolu normálně komunikovat, však nebylo sporné. Nemělo to však žádný dopad na posouzení otázky, zda žalobkyně úmyslně uvedla správnímu orgánu nepravdivou informaci. Za účelem řádného zjištění skutkového stavu proto nebylo nutné, aby svědek na otázky zmocněnce odpověděl. Žalobkyně tím magistrát nijak nezkrátil na jejích právech.

Podjatost magistrátu

37. V poslední námitce žalobkyně upozorňuje na možnou podjatost magistrátu. Tuto námitku vznesla již v odvolání. Žalovaný však poukázal zejména na to, že tuto námitku neuplatnila včas. A navíc ji nepodložila žádnými konkrétními skutečnostmi svědčícími o podjatosti oprávněné úřední osoby.
38. Podle § 14 odst. 1 správního řádu je každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu („úřední osoba“), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit.
39. Podle § 14 odst. 3 správního řádu *účastník řízení může namítat podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví. K námitce se nepřihlédne, pokud účastník řízení o důvodu vyloučení prokazatelně věděl, ale bez zbytečného odkladu námitku neuplatnil.* O námitce rozhodne bezodkladně usnesením služebně nadřízený úřední osoby nebo ten, kdo má obdobné postavení
40. Žalovanému lze dát za pravdu, že žalobkyně neuplatnila námitku podjatosti řádně a bez zbytečného odkladu. V první řadě žalobkyně nenamítá podjatost žádné konkrétní úřední osoby, ale celého „úřadu“, tj. magistrátu. Tu pak dovozuje z postupu příslušné úřední osoby při výslechu pana B. coby svědka. V kontextu skutečnosti, že matka pana B. je zastupitelkou města Brna.

41. I pokud by žalobkyně měla pravdu a výslech svědka by proběhl v rozporu se zákonem, nezakládá to bez dalšího podjatost. Tu mohou založit pouze *konkrétní* skutečnosti, které vyvolávají pochybnosti o nestrannosti oprávněné úřední osoby. Z důvodů, mezi které typicky patří osobní zájem na výsledku řízení, plynoucí zejména z existence osobní vazby k účastníku řízení nebo jeho zástupci. Pro vyloučení úřední osoby přitom obecně nestačí pouze obecný odkaz na poměr k věci, účastníkům nebo jejich zástupcům. Je třeba vždy nalézt konkrétní zájem na výsledku řízení. Takový zájem v tomto případě žalobkyně dostatečně netvrdila. A krajský soud jej nenalezl. Skutečnost, že matka jednoho ze svědků je zastupitelkou města Brna, sám o sobě nijak nesvědčí o tom, že by úřední osoba odpovědná za projednání přestupku žalobkyně měla na výsledku řízení jakýkoliv osobní zájem. Ze strany žalobkyně jde o nepodloženou spekulaci.
42. Námitku podjatosti navíc žalobkyně uplatnila pozdě, což mělo za následek to, že o ní nebylo nutné rozhodovat samostatným usnesením v souladu s § 14 odst. 3 správního řádu. Pokud žalobkyně viděla podjatost úřední osoby ve způsobu, jakým vedla výslech svědka, měla případnou podjatost namítnat ještě v rámci řízení u magistrátu, nikoliv až v podaném odvolání.
43. Ani tato námitka proto není důvodná.

VI. Závěr a náklady řízení

44. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neúspěšná žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly (§ 60 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 15. června 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce